

EUROPSKI NADZORNIK ZAŠTITE PODATAKA

Sažetak mišljenja Europskog nadzornika za zaštitu podataka o prijedlogu preinake Uredbe Bruxelles II.a

(Cjeloviti tekst ovog Mišljenja dostupan je na engleskom, francuskom i njemačkom jeziku na internetskim stranicama Europskog nadzornika za zaštitu podataka www.edps.europa.eu)

(2018/C 120/07)

SAŽETAK

Uredba Bruxelles II.a predstavlja temelj pravosudne suradnje u predmetima obiteljskog prava u Europskoj uniji. U njoj su sadržane odredbe za sudsku nadležnost u slučajevima razvoda braka, zakonske rastave i proglašenja braka nevažećim, kao i u sporovima o roditeljskoj odgovornosti u prekograničnim situacijama. Opći su ciljevi preinake Uredbe Bruxelles II.a uklanjanje preostalih prepreka slobodnom protoku sudskih odluka prema načelu uzajamnog priznavanja i bolja zaštita dobrobiti djece ostvarena zahvaljujući jednostavnijem i učinkovitijem postupku.

Prijedlogom novih odredbi nastoji se unaprijediti suradnja između središnjih tijela u razmjeni informacija, u državama članicama i među njima, bez potrebe za uspostavom novog informatičkog sustava. O prijedlogu Komisije nije zatražen savjet EDPS-a. S obzirom na to da je tijekom rasprava unutar Radne skupine Vijeća o građanskim stvarima izražena zabrinutost povezana s odnosom između predložene preinake i zakonodavstva Europske unije o zaštiti osobnih podataka, Vijeće je formalno zatražilo mišljenje EDPS-a. EDPS pozdravlja zahtjev Vijeća za savjetovanje.

Mišljenje se usredotočuje na posebne preporuke za jačanje zakonitosti obrade, kako je predviđeno člancima 63. i 64. Prijedloga. Nadalje, EDPS daje preporuke za primjerene i posebne zaštitne mjere za zaštitu temeljnih prava i interesa ispitanika.

Sukladno članku 6. stavku 3. i članku 9. stavku 2. točki (g) Opće uredbe o zaštiti podataka, a s obzirom na kontekst, cilj Prijedloga i činjenica da su djeca među ispitanicima na koje se odnosi Prijedlog, EDPS-ova je preporuka da se u Uredbu uključe posebne odredbe koje bi se odnosile na svrhu obrade i vrstu podataka koji se obrađuju. Ponajprije, EDPS preporučuje da se razjasni obuhvaća li okvir suradnje uspostavljene na temelju poglavlja V. Prijedloga isključivo stvari povezane s roditeljskom odgovornošću ili uključuje i međunarodnu otmicu djece. Stoga, s obzirom na to da se čini da poglavlje V. obuhvaća oba područja suradnje, a kako bi se pružila veća pravna sigurnost i zadovoljili zahtjevi načela ograničavanja svrhe, EDPS smatra da se članak 63. stavak 3. može mijenjati kako bi se svrhe suzile na „suradnju u posebnim slučajevima koji se odnose na roditeljsku odgovornost i međunarodnu otmicu djece”. Osim toga, EDPS bi pozdravio i izričito upućivanje na načela kvalitete te smanjenja količine podataka u Uredbi.

U kontekstu trenutnog Prijedloga, EDPS je zadovoljan što članak 63. stavak 4. propisuje obvezu da se ispitanik u načelu treba obavijestiti o prijenosu podataka. Takva se obveza iznimno može odgoditi sve dok se ne provede zahtjev. Čini se da ovo ograničenje, čiji je cilj osigurati pravednu ravnotežu između prava ispitanika da ih se informira o prijenosu i interesa država članica da razmjenjuju informacije, samo po sebi ne postavlja temeljna pitanja iz perspektive općih načela zakonitosti, poštenosti i transparentnosti. Međutim, EDPS smatra da bi upućivanje na „nacionalno pravo države članice od koje se traže informacije” moglo uzrokovati zbunjenost, jer se čini da dopušta uvođenje nacionalnih ograničenja za dužnost obavještanja. EDPS preporučuje da se navede da upućivanje na nacionalno pravo države članice od koje se traže informacije u skladu s člankom 63. stavkom 4. ne dopušta daljnja ograničenja prava na informacije koja će se uvesti na nacionalnoj razini, tako da se posebna mjera predviđena da osigura poštenost obrade, a koja je sadržana u ovoj odredbi, može dosljedno primjenjivati širom Unije.

Osim toga, EDPS preporučuje da se u Uredbi, u načelu, utvrdi pravo ispitanika na pristup informacijama koje se prenose tijelu države članice koje podnosi zahtjev. EDPS nadalje preporučuje, u mjeri u kojoj se ograničenja prava na pristup i ispravak smatraju potrebnima u konkretnom kontekstu Prijedloga, dopunjavanje Prijedloga jasnom i posebnom odredbom koja propisuje „opseg ograničenja” u skladu s člankom 23. stavkom 2. točkom (c) Opće uredbe o zaštiti podataka.

1. UVOD I KONTEKST

1. Komisija je 30. lipnja 2016. godine Vijeću podnijela Prijedlog Uredbe Vijeća o nadležnosti, priznavanju i izvršenju odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću te o međunarodnoj otmici djece (preinaka). Prijedlog je preinaka Uredbe Vijeća (EZ) br. 2201/2003 od 27. studenoga 2003. godine kojom se stavlja izvan snage Uredba (EZ) br. 1347/2000 (takozvana Uredba Bruxelles II.a, dalje u tekstu: „Prijedlog“).
2. Uredba Bruxelles II.a predstavlja temelj pravosudne suradnje u predmetima obiteljskog prava u Europskoj uniji. U njoj su sadržane odredbe za sudsku nadležnost u slučajevima razvoda braka, zakonske rastave i proglašenja braka nevažećim, kao i u sporovima o roditeljskoj odgovornosti u prekograničnim situacijama. Njome se omogućuje slobodan protok sudskih odluka, autentičnih isprava i sporazuma u Uniji jer su u njoj utvrđene odredbe o priznavanju dokumenata i izvršavanju odluka u drugim državama članicama. Uredba je od 1. ožujka 2005. godine na snazi u svim državama članicama, ⁽¹⁾ osim Danske ⁽²⁾.
3. Komisija je preispitala Uredbu u pogledu njezine praktičnosti i u svojem Izvješću o provedbi donesenom u travnju 2014. godine navela koje su izmjene Uredbe potrebne ⁽³⁾. Preispitivanje je pokazalo da je između dvaju glavnih područja obuhvaćenih Uredbom, bračnim sporovima i stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću, utvrđeno da je potonje izazvalo akutne probleme. Osim toga, u obzir su uzete i 24 presude Suda Europske unije o tumačenju Uredbe.
4. Opći su cilj Prijedloga nastavak daljnjeg razvoja europskog područja pravde i temeljnih prava na temelju uzajamnog povjerenja uklanjanjem preostalih prepreka slobodnom protoku sudskih odluka prema načelu uzajamnog priznavanja i bolja zaštita dobrobiti djece ostvarena zahvaljujući jednostavnijem i učinkovitijem postupku.
5. Konkretno, Prijedlogom se ukida postupak *egzekviture* ⁽⁴⁾ za sve odluke obuhvaćene područjem primjene Uredbe i umjesto toga uvodi automatsko priznavanje svih presuda iz drugih država članica EU-a. Prijedlog s ciljem poboljšanja učinkovitosti povratka otetog djeteta razjašnjava i niz pitanja koja se tiču prekogranične otmice djece.
6. Novim se odredbama nastoji unaprijediti suradnja između središnjih tijela u razmjeni informacija, u državama članicama i među njima, bez potrebe za uspostavom novog informatičkog sustava. Radna skupina Vijeća o građanskim stvarima ipak je tijekom rasprava izrazila zabrinutost u pogledu odnosa predložene preinake i zakonodavstva Europske unije o zaštiti osobnih podataka.
7. Vijeće je 11. siječnja 2018. godine EDPS-u podnijelo formalni zahtjev za iznošenjem mišljenja, posebice o članku 63. stavku 3. i članku 63. stavku 4. Prijedloga, u vezi s odredbama o načinu na koji se mogu dalje upotrebljavati informacije o prekograničnim slučajevima koje prikupljaju središnja tijela i načinu obavještanja ispitanika.
8. EDPS pozdravlja činjenicu da se Vijeće savjetovalo s njime. Ovo se mišljenje usredotočuje na pružanje posebnih preporuka za jačanje zakonitosti obrade, kako je predviđeno člancima 63. i 64. Prijedloga (odjeljak 2.). Nadalje, EDPS daje preporuke za primjerene i posebne zaštitne mjere za zaštitu temeljnih prava i interesa ispitanika (odjeljak 3.).

4. ZAKLJUČAK

Zakonitost obrade

38. Kao glavnu preporuku i kako bi se ojačala zakonitost predviđene obrade (sukladno članku 6. stavku 3. i članku 9. stavku 2. točki (g) Opće uredbe o zaštiti podataka) te uzimajući u obzir kontekst i cilj Prijedloga, EDPS preporučuje razjašnjenje opsega i svrhe suradnje utvrđene poglavljem V. Prijedloga:
  - EDPS preporučuje da se razjasni obuhvaća li okvir suradnje uspostavljene na temelju poglavlja V. Prijedloga isključivo stvari povezane s roditeljskom odgovornošću ili uključuje i međunarodnu otmicu djece. S obzirom na to da poglavlje V. obuhvaća oba područja suradnje, a kako bi se pružila veća pravna sigurnost i zadovoljili zahtjevi načela ograničavanja svrhe, EDPS smatra da se članak 63. stavak 3. treba mijenjati kako bi se svrhe suzile na „suradnju u posebnim slučajevima koji se odnose na roditeljsku odgovornost i međunarodnu otmicu djece“, odnosno isključili „bračni sporovi“, a što predstavlja drugo glavno područje obuhvaćeno Uredbom. U skladu s tim treba prilagoditi definiciju „nadležnog tijela“ i druge definicije.

⁽¹⁾ Za one države članice koje su se Uniji pridružile nakon tog datuma, Uredba se primjenjuje od početka njihova članstva.

⁽²⁾ Budući da Danska ne sudjeluje u Uredbi, njome nije niti vezana niti podliježe njezinoj primjeni.

⁽³⁾ COM(2014) 225 final.

⁽⁴⁾ Postupak u kojem država članica mora formalno priznati presudu stranog suda koju izvršava.

39. Kao dodatnu preporuku za jačanje zakonitosti obrade:

- EDPS bi pozdravio izričito upućivanje na načela kvalitete i smanjenja količine podataka propisane člankom 64. stavkom 1. Prijedloga.

Primjerene i posebne mjere za zaštitu temeljnih prava i interesa ispitanika

40. Kao glavnu preporuku:

- EDPS preporučuje da se navede da upućivanje na nacionalno pravo države članice od koje se traži u skladu s člankom 63. stavkom 4. ne dopušta daljnja ograničenja prava na informacije koja će se uvesti na nacionalnoj razini, tako da se posebna mjera predviđena da osigura poštenost obrade, a koja je sadržana u ovoj odredbi, može dosljedno primjenjivati širom Unije.

41. Kao dodatnu preporuku, EDPS predlaže dopunjavanje Prijedloga posebnim mjerama za zaštitu prava ispitanika na pristup i ispravljanje:

- EDPS preporučuje da se u Uredbi, u načelu, utvrdi pravo ispitanika na pristup informacijama koje se prenose tijelu države članice koje podnosi zahtjev. EDPS nadalje preporučuje, u mjeri u kojoj se ograničenja prava na pristup i ispravak smatraju potrebnima u konkretnom kontekstu Prijedloga, dopunjavanje Prijedloga jasnom i posebnom odredbom koja propisuje „opseg ograničenja” u skladu s člankom 23. stavkom 2. točkom (c) Opće uredbe o zaštiti podataka.

U Bruxellesu 15. veljače 2018.

Giovanni BUTTARELLI

Europski nadzornik za zaštitu podataka
